บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลยางค้อม
ที่ นศ ๘๐๖๐๑/ ๒๖๔ **วันที่** ๒๕ เมษายน ๒๕๖๖
เรื่อง รายงานผลการเข้าร่วมกิจกรรม "๑๒๑๒ ETDA สร้างภูมิคนไทยรู้ทันปัญหาออนไลน์"
เรียน นายกองค์การบริหารส่วนตำบลยางค้อม

เรื่องเดิม

ตามที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลยางค้อมมีคำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบลยางค้อม ที่ ๑๒๓/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๖ อนุมัติให้ ข้าพเจ้านายสมพรเอก สังข์กรด ตำแหน่ง นิติกรชำนาญการ เดินทางไปเข้าร่วมกิจกรรม "๑๒๑๒ ETDA สร้างภูมิคนไทยรู้ทันปัญหาออนไลน์" โครงการพัฒนาความร่วมมือเครือข่ายด้านการป้องกันและจัดการปัญหาออนไลน์ ระหว่างวันที่ ๑๙ - ๒๐ เมษายน ๒๕๖๖ ณ โรงแรมทวินโลตัส อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช นั้น

ข้อเท็จจริง

ข้าพเจ้า นายสมพรเอก สังข์กรด ตำแหน่ง นิติกรชำนาญการ ขอรายงานผลการเข้าร่วมกิจกรรม "๑๒๑๒ ETDA สร้างภูมิคนไทยรู้ทันปัญหาออนไลน์" โครงการพัฒนาความร่วมมือเครือข่ายด้านการป้องกันและจัดการปัญหาออนไลน์ ดังนี้

๑. สำนักงานสถิติแห่งชาติ (สสช.) อยู่ส่วนกลาง มีสำนักงานสถิติจังหวัดทุกจังหวัดอยู่ในส่วนภูมิภาค สังกัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ในฐานะศูนย์กลางด้านข้อมูลสถิติและสารสนเทศของประเทศกับบทบาทสำคัญด้านสถิติเพื่อการขับเคลื่อนนโยบายและพัฒนาประเทศ...อย่างทั่วถึง ก้าวทัน ยั่งยืน

๒. สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (สพธอ.) หรือ ETDA สังกัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งก่อตั้งขึ้นเมื่อปี ๒๕๕๔ เป็นองค์กรที่มีหน้าที่สำคัญในการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือธุรกรรมออนไลน์ ภายใต้พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๔๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และพระราชบัญญัติสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๒ ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์มี ๓ รูปแบบ ดังนี้

(๑) G๒X คือ รัฐทำกับรัฐ รัฐทำธุรกิจ รัฐทำกับประชาชน
(๒) B๒X คือ ธุรกิจทำธุรกิจกันเอง ธุรกิจค้าขายกับรัฐ ธุรกิจค้าขายกับประชาชน
(๓) C๒C หรือ Citizen to Citizen ที่ติดต่อกัน เช่น ผ่านโซเชียลมีเดียแพลตฟอร์ม

การทำธุรกรรมเหล่านี้ บางส่วนต้องมาใช้บริการทางออนไลน์ ETDA จึงดูในมิติของธุรกรรมที่ครอบคลุมในมิติของรัฐ-เอกชน-ประชาชน ไม่ว่าจะเป็น บริการทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Service) หรือแพลตฟอร์ม ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ เพราะการทำธุรกรรมบนโลกออนไลน์ อาจมีความเสี่ยง การฉ้อโกง การรั่วไหลของข้อมูล การระรานทางไซเบอร์ (Cyberbullying) ฯลฯ ดังนั้นบนโลกดิจิทัลจึงต้องมีทั้งการส่งเสริมและกำกับดูแลอย่างมี Digital Governance หรือธรรมาภิบาล

ในมิติของ ETDA คือการส่งเสริมและกำกับดูแล ให้ทั้งระบบ มี Digital Governance กลไกในการทำงานของ ETDA ให้เกิด Digital Governance มีทั้ง "อนุญาต" "ขึ้นทะเบียน" "แจ้ง" "มาตรฐาน" "กฎหมาย" และ "Sandbox"

- กลไกอนุญาต เช่น อนุญาตให้ทำแพลตฟอร์ม อนุญาตให้ให้บริการ สำหรับบริการที่สำคัญมาก ต้องดูแลเป็นพิเศษ เพราะหากเกิดผลกระทบ จะเกิดความเสียหายเป็นวงกว้าง จะทำต้องใช้กลไกนี้ คือ ต้องให้ผู้ให้บริการมาขออนุญาตก่อน
- กลไกการขึ้นทะเบียน เพราะระดับความเสี่ยงของการให้บริการต่างกัน ถ้าเสี่ยงไม่มาก อาจมาขึ้นทะเบียน

/กลไกแจ้ง...

กลไกแจ้งให้ทราบ ถ้ามีความเสี่ยงน้อยมากก็อาจมาแจ้งไว้และถ้าความเสี่ยงระดับต่ำสุด คือ สามารถทำกันได้เลย โดยไม่ต้องแจ้ง ขึ้นทะเบียน หรือขออนุญาต

มาตรฐาน เป็นโจทย์ที่ ETDA ทำอย่างต่อเนื่อง ว่าการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ต้องอยู่บนมาตรฐานเดียวกัน ต้องมีความมั่นคงปลอดภัย ข้อมูลผู้ใช้บริการต้องได้รับการดูแล ต้องมี Interoperability คือใช้บริการของเจ้าหนึ่งต้องสามารถไปใช้อีกเจ้าหนึ่งได้ แลกเปลี่ยนกันได้

กฎหมาย ซึ่งมีทั้งการออกกฎหมายแม่ คือ พระราชบัญญัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ รวมไปถึงดิจิทัลไอดี และกฎหมายลูก เช่น พระราชกฤษฎีกาต่าง ๆ เพื่อให้กฎหมายชัดเจนว่าจะนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างไร

Sandbox เป็นสนามทดสอบเพื่อรองรับบริการที่ยังไม่มีกฎหมายดูแล แต่ทุกฝ่ายต้องทำความเข้าใจเรื่องระบบบริการ ให้เข้ามาอยู่กระบะทราย หรือ Sandbox เพื่อควบคุมความเสี่ยง ทดลองการบริการในวงจำกัดในช่วงต้น ถ้าเข้าใจแล้วว่าจะดูแลกำกับอย่างไร ถึงจะให้ออกไปนอก Sandbox ได้

นอกจากงาน "อนุญาต" "ขึ้นทะเบียน" "แจ้ง" "มาตรฐาน" "กฎหมาย" และ "Sandbox" แล้ว สำหรับงานขั้นพื้นฐานของ ETDA ประกอบด้วย

การวิเคราะห์ข้อมูล เช่น ถ้าจะทำกฎหมายที่มองไปในอนาคต ก็ต้องมีข้อมูลเพื่อมองว่าจะมีอะไรขึ้น เพื่อไม่ให้กฎหมายล้าหลังตามเทคโนโลยี

การพัฒนาคน ให้สามารถอยู่ในระบบนิเวศธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่

การให้คำปรึกษา กับหน่วยงานต่าง ๆ รัฐ เอกชน หรือประชาชนเอง ในการทำความเข้าใจกับการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ว่า อะไรถูกกฎหมาย อะไรไม่ใช่ อะไรเหมาะสม อะไรเชื่อถือได้ อะไรที่ไม่ควรทำ

การป้องกันการฉ้อโกง เน้นการเชื่อมต่อกับแพลตฟอร์มต่าง ๆ โดยให้ความรู้เรื่องการป้องกันตนเอง การให้คำปรึกษา หรือรับเรื่องเพื่อประสานความช่วยเหลือไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบ ดูแลผู้ได้รับความเดือดร้อนต่อไป

การส่งเสริมนวัตกรรม เนื่องจากเรื่องธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์และ Digital Service ต่าง ๆ จะมากับเทคโนโลยีใหม่ ๆ การเป็นหน่วยงานกำกับดูแลตั้งแต่บริการเพิ่งเริ่มต้น อาจจะทำให้บริการนั้นไม่เกิด ETDA จึงเห็นความสำคัญว่าการส่งเสริมนวัตกรรมต้องมี และทำควบคู่กับ Sandbox

สรุปง่าย ๆ "ETDA คือองค์กรที่ออกแบบมาให้ส่งเสริมและขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมไทย ไปสู่เศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล ที่ทุกภาคส่วนสามารถทำธุรกรรมที่น่าเชื่อถือ ผ่านทางออนไลน์ ได้อย่างมั่นใจและมั่นคงปลอดภัย"

ปัญหาเกี่ยวกับการซื้อขายสินค้าออนไลน์ มีดังนี้

๑. คุณภาพสินค้าไม่ตรงกับการสั่งซื้อ หรือสินค้าไม่ตรงปก ให้แจ้งบริษัทขนส่งทันทีเพื่อให้ขนส่งระงับการโอนเงินค่าสินค้าไปยังผู้ขาย ถ้าขนส่งยังไม่โอนเงินก็มีสิทธิได้เงินคืน หลังจากนั้นโทรแจ้ง ETDA ที่หมายเลข ๑๒๑๒ โทรฟรีตลอด ๒๔ ชั่วโมง แจ้ง สคบ. หมายเลข ๑๑๖๖

๒. สั่งสินค้าแล้วไม่ได้สินค้าโดยได้โอนเงินก่อนรับสินค้า ให้แจ้งธนาคารอายัดบัญชีผู้ขายก่อนการแจ้งความดำเนินคดี เตรียมเอกสารต่างๆ ในการแจ้งความโดยพิมพ์เอกสารการสนทนาต่างๆ ข้อมูลที่บ่งบอกตัวผู้ซื้อและตัวผู้ขาย สลิปการโอนเงิน

๓. ข้อ ๑ และข้อ ๒ หากมีการสั่งซื้อทางเฟสบุค ให้รายงานข้อมูลการหลอกลวงที่จุด ๓ จุด ให้เฟสบุคตรวจสอบ หรือรายงาน ETDA โทร ๑๒๑๒ ให้ดูคอมเมนท์ว่ามีการแจ้งหรือกล่าวว่ามีการหลอกลวง จำนวน

/ผู้ติดตาม...

ผู้ติดตามน้อยมาก อย่าหลงเชื่อสินค้าราคาถูก ผลไม้นอกฤดูกาลแต่ขายถูก คนกดไลน์กดแชร์น้อย น่าจะเป็นเพจปลอม หากพบว่ามีการหลอกลวงขายสินค้าให้รายงานเฟสบุคที่จุด ๓ จุด เพื่อป้องกันตนเองและคนข้างหลัง การโอนเงินก่อนการส่งสินค้าจะมีราคาถูกกว่าการชำระเงินปลายทางแต่ความเสี่ยงถูกมิจฉาชีพหลอกสูงกว่า

๔. การโทรศัพท์หลอกลวง แก้งคอลเซนเตอร์ มิจฉาชีพ เบอร์โทรศัพท์แปลกๆ ให้ตัดสายทิ้งหรือโทรแจ้งสายด่วน AIS ๑๑๘๕ SMS หลอกลวงกดลิ้ง แอพดูดเงิน โทรแจ้งสายด่วน AIS ๑๑๘๕ เมื่อถูกดูดเงินแล้วเงินจะเข้าสู่บัญชีม้าก่อนถึงบัญชีมิจฉาชีพประมาณ ๕ บัญชี การรับจ้างเปิดบัญชีม้ามีความผิดตามกฎหมาย

๕. ในกลุ่มไลน์มีคนแปลกปลอมเข้ามาให้รายงานผู้ดูแลกลุ่มไลน์เพื่อเอาผู้แปลกปลอมออกจากกลุ่มที่แฝงตัวมาซึ่งอาจเป็นมิจฉาชีพส่งลิ้งค์มาหากกดเข้าไปจะเป็นแอพดูดเงิน

๖. แอพแปลกๆ แอพหาคู่ แอพพนันต่างๆ ห้ามเข้าไปดูหรือกดลิ้งค์เด็ดขาด

๗. การตรวจสอบบัญชี เบล็คลิส เซลเลอร์ สลากโอน คอนเทนท์ต่างๆ เฟกนิว ข่าวปลอม ห้ามแชร์ข้อมูลบิดเบือนความจริง แอนติเฟกนิว บอกเรื่องข่าวปลอม การแชร์ข่าวปลอมผิดกฎหมาย พรบ. คอมพิวเตอร์ ข่าวจริงแชร์ได้ ดังนั้นเราต้องเช็คให้ชัวร์ก่อนแชร์

๘. อย. เป็นองค์กรเครือข่ายกับ ETDA ตรวจสอบพบการกระทำผิดกฎหมายใครโพสต์ผิดกฎหมายด้วย รวมทั้งคนกดไลน์ กดแชร์ ETDA ร่วมกับ กสทช. จะระงับการโฆษณา ส่งเรื่องพนักงานสอบดำเนินคดีมีโทษจำคุก กระทรวง DES เป็นพยานผู้เชี่ยวชาญ ร่วมกับศูนย์ต่อต้านข่าวปลอม ผ่านเฟสบุค ปิดเวบไซต์

๙. สคบ. รวบรวมข้อมูลติดต่อผู้ประกอบการแก้ไขปัญหาให้กับผู้บริโภคให้การไกล่เกลี่ยกันได้ ถ้าไกล่เกลี่ยกันไม่ได้จะทำการร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนหรือกรณีติดต่อกับผู้ประกอบการไม่ได้ กรณีการนำเข้าข้อมูลอันเป็นเท็จผิด พรบ.คอมพิวเตอร์ ร่วมกับกระทรวง DES กรณีความเสียหายมากจากการโฆษณาทางเพจ ให้ผู้เสียหายรวมตัวกันว่าปรากฏว่ามีผู้เสียหายจำนวนมาก ความเสียหายจำนวนมาก

๑๐. การแจ้งความกับพนักงานสอบสวนในที่นี่คือตำรวจไซเบอร์ซึ่งเป็นตำรวจเฉพาะทางในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด เป็นตำรวจตาม พรบ.คอมพิวเตอร์ ตามมาตรา ๑๘ ซึ่งต้องขอหมายศาลสั่งให้ดำเนินการกับผู้กระทำความผิด เช่น หมายค้น หมายจับ สั่งปิดเวบไซต์ สั่งให้สามารถเข้าถึงข้อมูลทางการเงินของผู้กระทำความผิด ข้อมูลส่วนตัวต่างๆ สั่งอายัดเงินในบัญชีธนาคาร ตำรวจไซเบอร์ทำงานเชื่อมโยงกับตำรวจต่างประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา สิงคโปร์ ผ่านระบบ เวิล ไวน์ ISP กว่าจะมีการจับกุมคนร้ายได้สักคนมีหลายขั้นตอน ระยะเวลานาน การดำเนินการยุ่งยาก ตำรวจ ปคบ ดูแลเรื่องผู้บริโภค ตำรวจไซเบอร์เข้าถึงข้อมูลออนไลน์ได้ทั้งหมดเป็นการเข้าถึงเพื่อหาตัวคนร้ายและสามารถกู้ข้อมูลได้ทั้งหมด และสามารถตรวจการขโมยข้อมูลในการทำธุรกรรมออนไลน์ เบอร์โทรตำรวจไซเบอร์ หรือ Thai Police Online หมายเลข ๑๔๔๑ ถ้าโทรไม่ติดให้ทักในเพจดีกว่า

๑๑. ผลิตภัณฑ์สมุนไพรต่างๆ ผลิตภัณฑ์สุขภาพหรืออาหารเสริมต่างๆ ที่ต้องระมัดระวัง ผลิตภัณฑ์ยา ยาอันตราย หรือผลิตภัณฑ์ที่ต้องจำหน่ายโดยผู้เชี่ยวชาญห้ามขายออนไลน์ แต่ยาสามัญประจำบ้านจำหน่ายได้และต้องขออนุญาตโฆษณากับ อย.ก่อน ยาขายได้ที่ร้านขายยาเท่านั้น

<u>หลักการซื้อสินค้าออนไลน์</u>

๑. ต้องตั้งสติก่อนซื้อ ตรวจสอบสินค้าต้องได้รับอนุญาตต่างๆ ครบถ้วน เชิสข้อมูลสินค้าทาง กูกเกิล ว่ามีข้อมูลสินค้าชนิดนี้หรือไม่อย่างไร มีการแจ้งเตือนภัยไหม ถ้าจะต้องโอนเงินให้ใครต้องตรวจสอบชื่อผู้ขายก่อน เช่น บริษัท หรือเจ้าของสินค้า มีข้อมูลหรือมีการแจ้งเตือนภัยหรือไม่

๒. การโฆษณาผลิตภัณฑ์ผิดกฎหมาย หลอกลวงให้ช่วยกันเตือนภัย มีคนติดตามมากไหม มีคอมเมนว่ามีการหลอกลวง ผลิตภัณฑ์ไม่ดี เข้าไปรายงานจุด ๓ จุด รายงานการโฆษณาหลอกลวง เฟสบุคจะตรวจสอบและลบ

/การโฆษณา...

การโฆษณานั้น แพลตฟอร์มจากต่างประเทศ ช่วยกันแจ้ง AI และโนไลน์ โนแชร์ โนฟอลโล รู้ว่าอะไรทำแล้วผิดกฎหมายการโฆษณาสิ่งใดผิดกฎหมาย ร่วมมือร่วมใจช่วยเตือนภัย ช่วยตนเองและช่วยผู้อื่นด้วย ถ้าเราถูกหลอกอย่าคิดว่าเงินมันน้อยแต่ให้คิดว่าถ้าเราบอกต่อหรือแจ้งหน่วยงานที่ดูแลในเรื่องนี้หรือแจ้งความจะเป็นการช่วยเหลือผู้อื่นไม่ให้ตกเป็นเหยื่อด้วย

๓. ตรวจสอบผู้ขายว่ามีความน่าเชื่อถือหรือไม่ ตรวจสอบสินค้าที่จะซื้อว่ามีความถูกต้องหรือไม่ ขึ้นทะเบียนถูกต้องไหม สินค้าปลอดภัยไหม มีความปลอดภัยทางการเงินไหม

๔. มีการส่งเสริมให้ความรู้ผู้ใช้งานออนไลน์ การใช้อินเตอร์เนตให้ปลอดภัย ให้ความรู้แก่ทางโรงเรียน สถานที่ราชการ ใช้หลักการ “ป้องกันดีกว่าปราบปราม” “ไม่เชื่อ ไม่คลิก ไม่โดน”

๕. ร้องเรียน อย. ๑๕๕๖ หรือ ETDA ๑๒๑๒

ข้อเสนอเพื่อพิจารณา

ข้าพเจ้าได้แนบเอกสารต่างๆ ที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมแนบท้ายหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา

(นายสมพรเอก สังข์กรด)
นิติกรชำนาญการ

ความเห็นของหัวหน้าสำนักปลัด.....เสนอผู้บริหาร.....

(นายกฤษณ์ คชชานุโรจน์)
นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ รักษาราชการแทน
หัวหน้าสำนักปลัด

ความเห็นของรองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล.....-เสนอผู้บริหาร.....

(นางสาวกมลพร มหาชัย)
รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลยางค้อม

ความเห็นของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล.....-เสนอผู้บริหาร.....

(นางสาวกมลพร มหาชัย)
รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล รักษาราชการแทน
ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลยางค้อม

คำสั่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

(✓) อนุมัติ

( ) ไม่อนุมัติ เนื่องจาก .....

(นายชัยสิทธิ์ จงจิตต์)
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลยางค้อม